

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI **BARTOLOMEJ**

ROČNÍK XXVII.

ČÍSLO 1

JANUÁR 2019

Vytrvalosť

(Z)účtovanie - Vianočné koncerty - Charita v Prievidzi - Abstinovanie
Potrebujeme vytrvalosť - Všedné nepoznané - Hospodárenie farnosti

Betlehemske svetlo (22 a 24. decembra 2018) a koledovanie (26. a 27. decembra 2018)

Účtovanie, nie zúčtovanie

Boli to dva večery po sebe, silvestrovský a novoročný, ktoré ma inšpirovali k tomuto uvažovaniu.

Prvý som prežil so svojou farnosťou a začal som ho ďakovnou pobožnosťou a svätou omšou. V jej závere sme ako zvyčajne čítali (a vďaka novej projekcii aj očami sledovali) štatistiku o počte krstov, sobášov, pohrebov a následne o vybratých a použitých peniazoch. Ako vždy, bolo tam veľa plusov i mínusov. Lebo taký je život. Nakoniec som sa však tešil, že náš rozpočet je v pluse a môžeme rozmýšľať o investíciách.

Druhý večer som prežil s celým Slovenskom, s jeho históriou i súčasnosťou a v očakávaní budúcnosti. Sledoval som totiž vyhodnotenie ankety „Najväčší Slovák“. V stovke nominovaných ma milo prekvapil relatívne vysoký počet kolegov katolíckych kňazov. Pri dvoch z nich, arcibiskupovi Bezákovi a Jozefovi Murgašovi, som si uvedomil aj ľudskú a osudovú blízkosť.

Obidva večery boli o číslach a hodnotení, v určitom slova zmysle o účtovaní. Pričom v posledný a prvý deň roka robíme tieto veci prirodzene aj v osobnom živote. Sú o účtovaní, hodnotení, zvažovaní, sľuboch, predsavzatiach.

A práve tie sa často spájajú aj so „zúčtovaním“ s niečím či niekým. Keď zistíme, že stačilo, ba dokonca že toho bolo viac ako treba. Alkoholu, drog, nevery, provízií, nákupov šiat, nezmyselných rečí, kritizovania, závidi, nenávisti, predsudkov a pod. Chceme s tým prestať. Chceme žiť a rozmýšľať inak. Je to správne, a kiež by sa nám to podarilo. V osobnom živote je to totiž najťažšie.

Oveľa ľahšie sa to robí tam a s tými, kde to robiť netreba. V živote a histórii národa, spoločnosti. Myslím, že v tejto oblasti netreba robiť „zúčtovanie“, tu treba najmä „účtovať“. Teda písať príjmy i výdaje, plusy aj mínusy. Pri všetkých udalostiach i osobnostiach, vrátane najväčších Slovákov. Ved' kto z nich je stopercentne zlý či dobrý? Kto zvládol všetko na jednotku alebo zbabral všetko na päťku? A čie zmyšľanie, životné okolnosti či príčiny rozhodnutí úplne poznáme?

A práve tu je úžasná a súčasne paradoxná podobnosť medzi tým, čo bolo a čo bude či môže byť v subjektívnom a objektívnom svete. Medzi starým a novým (nielen rokom). V osobnom živote niekedy preto, aby sme pokročili, musíme byť radikálni. Zúčtovať s hriechom, zlovykmí, neduhmi... Ved' ide o nás, vlastne o mňa, človeka. A so sebou „zúčtovať“ nechcem, naopak, chcem žiť ďalej a žiť lepšie. Aj v živote spoločenstva treba zúčtovať, skončiť! So zlovykmí, korupciou, rodinkárstvom, nespravodlivosťou, atď. Ale nie s človekom! Ved' národ, štát, mesto, farnosť je spoločenstvo ľudí. Tých, ktorí majú právo žiť (aj keď možno len v spomienkach) a žiť lepšie. Myslím, že práve rozhodnutie účtovať, nie zúčtovať so svojimi osobnosťami, môže nášmu národu i nášmu mestu a farnosti pomôcť rásť. V poznaní, kultúre, ľudskosti i nábožnosti.

Vladimír Slovák, dekan

Stretnutie s Mikulášom

Dňa 6. decembra 2018 vo štvrtok našu farnosť po sv. omši navštívil Mikuláš, ktorý sa nám milo prihovoral a povedal niečo o sebe a svojej minulosti.

Odvážnejšie deti potom povedali básničku alebo zaspievali pesničku, za ktorú dostali balíček sladkostí. No Mikuláš sa nakoniec odmenil všetkým prítomným a každému odovzdal balíček, na ktorom si mohli pochutiť. Ďakujeme Mikulášovi, že navštívil našu farnosť.

-dk-

Miništrantské stretnutie

V nedeľu 9. decembra 2018 sa v našom farskom kostole uskutočnilo prvé miništrantské stretnutie od výmeny kaplánov v našej farnosti. Oboznámili sme sa počas neho s liturgickým priestorom a nacvičili sme si (niektorí zopakovali) miništrantské úlohy. Potom sme si spravili exkurziu po kostole, pretože správny miništrant má poznať všetky jeho zákutia. Nakoniec sme sa presunuli na faru, kde sme si všetci spoločne zahráli kalčeto. Touto cestou pozývame všetkých chlapcov, ktorí chcú miništrovať, na ďalšie stretnutie, ktoré sa uskutoční v nedeľu 13. januára 2019 o 14:00 hodine na fare. Stretnutia budú bývať pravidelne každú druhú nedeľu o 14:00 hod.

Dominik Kučera

Štedrý deň v charite

Aj tento rok sme sa spolu s kamarátmi zo Spoločenstva Piar a ďalšími dobrovoľníkmi rozhodli stráviť Štedrý deň vydávaním jedla v charite. Spolu sme vydali približne 40 porcií vianočného obeda a rozdali núdznym malé vianočné balíčky.

Sme vďační za milé spoločenstvo, ktoré sme vytvorili, ako aj za rozhovory s klientmi charity. Sme radi, že sme mohli v tento špeciálny deň slúžiť tým, ktorí to potrebujú a spoločne autenticky prežiť Ježišov príchod na zem v chudobnej maštálke.

Text: Romana Václavíková

Foto: Daša Voskárová

Birmovanci obdarovali prvoprijímajúcich

Naši budúci birmovanci vymysleli na 4. adventnú nedeľu, 23. decembra, malé prekvapenie pre prvoprijímajúcich. Nemysleli len na seba a pripravili deťom perníky, ktoré sami napiekli, ozdobili i zabalili.

Počas posledných stretnutí pred Vianocami sa birmovanci rozhodli držať známeho výroku: „Radosť rozdávaním rastie!“ A ako píše sv. František z Assisi vo svojej Modlitbe o pokoj, „pretože len keď dávame - nadobúdame; len keď zabúdame na seba - nachádzame seba samých“, aj naši mladí zabudli na seba. Perníčky obohatili aj o citáty, ktoré mali za úlohu potešiť a povzbudiť dušu. Birmovanci si takouto formou nielen spomenuli na mladších a postarali sa o nich, ale im aj ukázali vzor vzájomnej pomoci a to, že sme tu pre druhých. Bonusom bola ich vzájomná spolupráca a gastronomické zručnosti, ktoré sa im v budúcnosti isto zídu. K Bohu sa možno priblížiť i takouto hravou formou.

Dominik Kučera

Vianoce s Musicou

V piatok 28. decembra sa v kostole u piaristov konal vianočný koncert. Účinkovali na ňom Dámske vokálne zoskupenie *Musica nostra*, Detský spevácky zbor *Liberi cantantes* (pod vedením Zuzany Haragovej) a *Jazzové trio* (Boris Korec - kontrabas, Martin Zajac - bicie, Alžbeta Mayerová - klavír) zo ZUŠ L. Stančeka v Prievidzi.

Vo sviatočnej atmosfére odznali v priestoroch kostola vianočné koledy v úpravách rôznych skladateľov - prievidzského rodáka Ladislava Stančeka, Ivana Hrušovského, Petra Cóna, sakrálné skladby, černošské spirituály a Jazzová omša Boba Chilcotta so sprievodom Jazzového tria.

Text: Alica Verešová, foto: Štefan Kollár

Výročná správa Ružencového bratstva sv. Bartolomeja vo farnosti Prievidza-mesto za rok 2018

Drahí ruženčiari,

dovoľte mi, aby som vás oboznámil s hodnotením našej činnosti za uplynulý rok 2018. Ružencové bratstvo našej farnosti je početne najväčším združením v našej farnosti i v dekanáte. V našom bratstve sú všetky tri formy členstva v ružencovom bratstve, t.j. živý ruženec, ktorý je základnou formou a jeho členovia sú združení do 20-členných ruží, ako aj svätý a večný ruženec. Chcel by som sa vám predovšetkým poďakovať za vašu trvalú modlitebnú aktivitu. Zvlášť moja vďaka patrí horľiteľom ruží, na pleciach ktorých spočíva starosť o pravidelnú a dôslednú výmenu desiatkov i o naplnenie počtu ruže.

Stretnutia v prvú nedeľu

V našom ružencovom bratstve máme k 31. 12. 2018 dvanásť ruží živého ruženca. Doposiaľ sa darí udržiavať všetky ruže ako úplné. V živom ruženci evidujeme 238 členov, v svätom ruženci 150 členov a vo večnom ruženci 28 členov. Podľa stanov sa členovia živého ruženca zúčastňujú na spoločnom mesačnom stretnutí, ktoré sa koná každú prvú nedeľu po prvonedeľnej pobožnosti k Najsvätejšej sviatosti oltárnej. Na stretnutí sa spoločne pomodlíme, pričom modlitbu vedie vždy člen inej ruže.

Ďalej si postupne preberáme stanovy a aktuálne informácie. Taktiež blahoželáme jubilantom a ponúkame časopis Ruženec, vydávaný dominikánskym centrom. Hlavným bodom stretnutia je výmena kartičiek, ktorá sa v našom bratstve od reformy v r. 2012 uskutočňuje spôsobom losovania.

K okrúhlym jubileám zasielame našim jubilujúcim členom blahoželania ako prejav úcty a lásky spoločenstva. V roku 2018 sme mali 35 jubilantov v živom ruženci a 46 jubilantov vo svätom a večnom ruženci.

Sväté omše a predmodlievanie ruženca

Za členov ružencového bratstva sa slúžia sväté omše, za živých členov každý prvý utorok v mesiaci o 16:30 a za zosnulých každý druhý utorok v mesiaci o 16:30. V uplynulom roku sme dávali slúžiť aj sväté omše k úcte Ducha Svätého každý tretí utorok v mesiaci a budeme pokračovať aj v roku 2019. Obetné dary na týchto sv. omšiach prinášajú každý mesiac členovia inej ruže. Sväté omše za našich ru-

ženčiarov sa slúžia taktiež v Dominikánskom mariánskom centre v Košiciach.

Okrem základnej modlitby ruženca podľa rozpisu ruže bratstvo zabezpečuje aj pravidelné predmodlievanie ruženca pred svätými omšami doobeda (sv. omša o 12:00) a poobede (sv. omša o 16:30) a v nedeľu doobeda a večer (sv. omša o 9:00 a 18:00). Modlitbu zabezpečuje niekoľko našich obetavých členiek, ktoré sa striedajú podľa pravidelného rozpisu. Vždy na prvú sobotu a každý utorok sa konajú Večeradlá modlitby s Pannou Máriou, kde sa tiež modlí ruženec.

Duchovná obnova a iné aktivity

Duchovná obnova ruženčiarov - už XXII. ročník - sa konala 28. a 29. septembra (piatok a sobota) za účasti veriacich z nášho ružencového bratstva, ale i z iných farností. Realizovala sa vo farskom kostole. Jej témou bola „Mária - svetlo národov“ na základe dokumentu 2. vatikánskeho koncilu Lumen G.

Financie

Naše bratstvo má vlastné finančné hospodárenie. Pokladňu aj za uplynulý rok obetavo viedla pani Markeová a príspevky sčítavali ďalší členovia finančnej komisie p. Danišová a p. Pogorielová. Bratstvo objednáva časopis Ruženec, ktorý sa poskytuje našim členom na mesačnom stretnutí. Členovia pri odbere časopisu dávajú svoj príspevok na činnosť bratstva, čo je náš hlavný príjem.

Z jednotlivých ruží boli ďalšie príspevky nasledovné: Ruža 1 - 20 €, Ruža 2 - 80 €, Ruža 3 - 52 €, Ruža 4 - 50 €, Ruža 5 - 60 €, Ruža 6 - 43 €,

Ruža 7 - 20 €, Ruža 8 - 160 €, Ruža 9 - 88 €, Ruža 10 - 45 €, Ruža 12 - 40 €. Pani Karaková zo sv. ruženca poskytla 80 € a p. Uhrínová 10 €. Z týchto príspevkov sme v roku 2018 zaslali na misie 100 €, na Rádio Lumen 100 €, na TV LUX 100 €, na TV NOE 100 € a pre Charitu - dom sv. Vincenta 100 €. Podporili sme tiež farské centrum sumou 100 €, prispeli sme na prievádzskú púť zakúpením textilie a podporili sme televíznu aktivitu skupiny 4 K (známa relácia Večera u Slováka) príspevkom 150 €.

Ďalej poskytujeme finančné prostriedky na kytice na sviatky našich kňazov a na čistiace prostriedky pre upratovanie kostola. Príjmy a výdavky sú priebežne kontrolované finančnou komisiou a schvaľované na konci roka v zmysle stanov radou horliteľov ruží.

Želám vám, drahí ruženčiari, v novom roku 2019 veľa Božieho požehnania a ochranu Matky Božej, pevné zdravie a pokoj v rodinách.

Konstantin Pogorielov
horliteľ Ružencového bratstva

V decembri „sa učili učiteľia“

Svätý Mikuláš

Keď sme ráno 6. decembra vstávali do práce, netušili sme, že tento deň bude čímisi výnimočný. Až kým sme neotvorili dvere na zborovni. Najskôr nám padol pohľad na transparent, na ktorom nám sv. Mikuláš odkazoval, že sme poslúchali. Druhý pohľad bol venovaný jeho portrétu, až príliš podobnému jednému nemenovanému žiakovi našej školy. Tretí, štvrtý a všetky ďalšie pohľady sme upierali na stoly a na mikulášske balíčky, ktoré na nich boli položené.

No najväčšia zábava prišla až vtedy, keď sme začali čítať vtipné osobné odkazy od sv. Mikuláša a rozbalovať darčeky, ktoré nám priniesol. Niektorí si našiel vrečko šošovice, niektorí rukolu alebo rozmarín, iní farbu na vlasy, nechýbal ani čaj na nervy a stres a pozornosť si získali tiež ružové boby a ryбка bojovnica, ktorej dal sv. Mikuláš príznačné meno Gilgameš. Zostávalo už iba jediné - odhaliť „páchateľa“.

Milí oktaváni, ďakujeme vám za prekvapenie, ktoré ste pre nás pripravili. Ešte nikdy nebolo v zborovni toľko smiechu a toľko šťastných ľudí. Ste úžasní!

Kultúra vd'ačnosti

Byť vd'ačným učiteľom, vážiť si seba, kolegov, žiakov, rodičov, kňazov a svoje jedinečné povolanie učiteľa na piaristickej škole, k tomu boli vyzvaní v mesiaci december všetci učiteľia malou anketou, ktorú zorganizovali naši pátri piaristi. Učiteľia v nej mali odpovedať na jedinú otázku: „Za čo si vd'ačný našej škole?“

Výsledok? Pár dní pred prázdninami nás zaplavila „vlna vd'ačnosti“, v ktorej sa veru veľmi dobre plávalo. Svoje odpovede si učiteľia našli v zborovni i na webovej stránke školy a nestačili sa čudovať. Keď človek o dobre nehovorí, často si pri množstve povinností ani neuvedomí, že to dobro existuje. A zrazu vidíme a počujeme, koľko dobra sa nachádza okolo nás práve v našej škole. Milí pátri, ďakujeme za túto krásnu lekcii! Kiežby sa vd'ačnosť stala našou každodennou, azda i celodennou „modlitbou“, naším „kultúrnym prejavom“ i v nasledujúcich mesiacoch.

Spracovala: Elena Blašková
Foto: archív piaristickej školy

Bohatý rok zboru Úsmev

V sobotu 15. decembra sa vo farskom kostole konal adventný koncert Ženského speváckeho zboru Úsmev. V takmer hodinovom programe zbor predstavil blok sakrálnych hudby, obľúbené úpravy ľudových piesní a v závere niekoľko skladieb s atmosférou zimy a blížiacich sa Vianoc.

Počas roka 2018 sa zbor Úsmev, ktorý pod vedením Anežky Balušinskej pomaly vstupuje do tretieho roka svojej obnovenej existencie, zúčastnil viacerých zaujímavých podujatí.

V januári sa predstavil ako hosť na Plese MŠ v Šenkviaciach. Jeho členky tu ukázali, že sú nielen výbornými speváčkami, ale aj skvelými tanečnicami. Svoj úsmev a dobrú náladu preniesli na všetkých v sále.

Od februára sa zbor začal pripravovať na Bakalársky koncert študentky dirigovania Bohdany Liashko, ktorá študuje na VŠMU v Bratislave v triede prof. Blanky Juhaňákovovej, výbornej pedagogičky, dirigentky zboru Slovenskej filharmónie a porotkyne na domácich i zahraničných zborových súťažiach. Tá zbor Úsmev svojej žiačke osobne odporučila a dopriala tak zboristkám jedinečnú a nezabudnuteľnú skúsenosť pracovať pod profesionálnym vedením a po prvýkrát nie ako samostatný zbor, ale ako ženská zložka miešaného zboru.

Renomovaný kritik Vladimír Blaho vo svojej recenzii k tomuto koncertu, ktorý sa konal 30. apríla v Blumentálskom kostole v Bratislave, nešetril slovami chvály.

Po úspešnej akcii v Bratislave sa zbor začal pripravovať na ťažiskovú časť svojej sezóny - účasť na medzinárodnom súťažnom

festivale speváckych zborov Voce Magna v Žiline. Svoj súťažný program predstavil najskôr v rámci projektu RKC v Prievidzi „Klasika na hradoch, zámkoch a kaštieloch“ v kaštieli v Brodzanoch.

V dňoch 12.- 13. októbra sa Úsmev predstavil na žilinskom festivale najprv v hlavnej časti súťaže dospelých speváckych zborov a svojím výkonom si vybojoval aj účasť v súťaži o Grand Prix. Talentované Úsmeváčky si za svoje spevácke umenie zo Žiliny odniesli Zlaté pásmo a celkovo 3. miesto v kategórii dospelých speváckych zborov, Špeciálnu cenu za hlasovú kultúru a pozvanie od člena poroty Fabia Pecci na jeden z troch vybraných talianskych hudobných festivalov v roku 2019.

Koniec roka zavŕšil Úsmev v duchu prichádzajúcich Vianoc. Okrem koncertu vo farskom kostole vystúpil 14. decembra aj na vianočnom večierku OZ Pomáhame s úsmevom, ktoré sa venuje deťom s onkologickým ochorením. Osem členiek zboru zaspievalo niekoľko úprav ľudových piesní a kolied v Nemocnici L. Dérera na bratislavských Kramároch a prinieslo tak závan vianočnej nálady nielen deťom, ktoré musia byť v prísne sterilnom prostredí, ale aj ich rodičom ayliečeným pacientom, ktorí prišli svojich spolubojovníkov na túto akciu podporiť.

Všetkým čitateľom Bartolomeja a milovníkom zborového spevu chceme touto cestou zaželať šťastný vstup do nového roka 2019 a celý rok plný zdravia, šťastia, lásky, spokojnosti a Božieho požehnania.

Daniela Januchová, Ženský spevácky zbor Úsmev pri RKC v Prievidzi
Foto: Štefan Kollár

Charita hľadá nové miesta na distribúciu žetónov

V decembri 2017 dala prievidská charita do obehu charitné žetóny. Verejnosť si ich môže obstarat' za príspevok jedno euro a darovať ľuďom v núdzi. Za žetóny Charita - dom sv. Vincenta vydáva obedy vo svojom zariadení na Košovskej ceste. Úspešný projekt plánuje organizácia tento rok rozšíriť a pridať ďalšie miesta, kde si budú môcť darcovia obstarat' žetóny.

Prievidská charita chcela pomôcť nielen núdnym, ale aj darcom, aby mali istotu, že ich pomoc bude využitá na to, čo je pre núdneho potrebné. V decembri 2017 preto dala v Prievidzi do obehu charitné žetóny, za ktoré vydáva núdnym obеды. Žetóny si môžu záujemcovia obstarat' za príspevok jedno euro v sakristiách prievidských kostolov. Počas roka 2018 sa projekt úspešne rozbehol a za žetóny už bolo vydaných viac ako 500 obedov.

Nezisková organizácia sa stretáva zo strany verejnosti s pozitívnou spätnou väzbou. Projekt preto plánuje rozšíriť. „Viacerí moji známi sú z projektu nadšení, no keďže nechodia do kostola, vždy ma prosia, aby som im priniesol ďalšie žetóny. Pre neveriacich môže byť návšteva sakristie bariéra. Chceme preto pridať ďalšie distribučné miesta, kde si darcovia budú môcť žetóny zaobstarat',“ hovorí Vladimír Pavlíček, predseda správnej rady charity. „Máme už schválenú verejnú zbierku, vďaka ktorej môžeme zbierať príspevky do stacionárnych pokladničiek. Teraz hľadáme miesta, na ktoré pokladničky umiestnime - bude na nich možné prispieť a vyzdvihnúť si žetóny.

Môže to byť napríklad v obchodoch alebo na úradoch. Budeme radi, ak sa nám ozvú tí, ktorí by nám s tým chceli pomôcť a vytvoriť ďalšie distribučné miesta,“ dodáva. Záujemcovia o umiestnenie stacionárnych pokladničiek môžu organizáciu kontaktovať e-mailom na alozj.vlcko@gmail.com alebo telefonicky na čísle **0902 202 898**. Verejnú zbierku s názvom Podporme prievidskú charitu zapísal do registra verejných zbierok Okresný úrad Prievidza. Účelom zbierky je rozvoj sociálnych služieb - zabezpečenie služby spoločného stravovania pre bezprístrešných a iných núdnym, zberu a výdaju šatstva a obuvi, možnosti hygienickej očisty, prevádzky nocľahárne počas zimných mesiacov a výdaja potravinovej pomoci. Výťažok zo zbierky tiež môže byť využitý na administratívne a iné činnosti organizácie, ktorými zabezpečuje sociálne služby v Prievidzi. Verejná zbierka sa koná v období od 15. decembra 2018 do 14. decembra 2019 zbieraním príspevkov do stacionárnych pokladničiek a zasielaním príspevkov na osobitný účet zbierky IBAN SK02 1100 0000 0029 4506 3640.

Alojz Vlčko

Pozvánka

Pozývame všetkých spolupracovníkov Charity - domu sv. Vincenta a ochotných dobrovoľníkov, ktorí pomohli v roku 2018 svojou službou pri chode charity v rôznych činnostiach, na spoločné stretnutie. Obzrieme sa za starým rokom a svojimi inšpiráciami skúsime obohatiť činnosť charity v roku 2019. Stretnutie sa bude konať **24. 1. 2019 o 17:30 hod.** Miesto (podľa počtu účastníkov) včas upresníme. Prosíme, aby ste svoju účasť potvrdili do 21. 1. 2019 p. Milanovi Petrášovi, riaditeľovi Charity - domu sv. Vincenta na tel. č. 0905 951 854.

Tešíme sa na stretnutie s vami, veríme, že bude pre všetkých obohacujúce.

-mm-

Iba postoj „ja to zvládnem“ obyčajne k abstínovaniu nevedie

O vytrvalosti v boji so závislosťami sme sa porozprávali s pánom Mariánom Daubnerom (73) z Prievidze, dlhoročným zamestnancom Bane Nováky, ktorý založil a viedol celoslovenskú sieť resocializačných zariadení Provital, 12 rokov pracoval ako poradca od drog, alkoholu a hazardu na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR a dodnes vedie poradňu - Centrum prvého kontaktu (CPK) v rámci Informačného centra mladých (www.icm.sk) a spolupracuje s viacerými organizáciami pre pomoc závislým.

▪ O ľuďoch so závislosťami si často myslíme, že nemajú takú pevnú vôľu ako ostatní, že nevedia odolať a potom vytrvať v predsavzatiach. Ako je to podľa vás? Pevná vôľa sú len dve slová. Kedysi sme za dve hodiny na seminári našli 87 atribútov, čo by mal mať človek, ktorý má pevnú vôľu. Docent Skála, ktorý bol najväčším odborníkom pre závislosti v Československu (ja som jeho učeň), povedal, že: „Pevná vôľa, to je len schovávanie sa za čosi, čo človek jednoducho nedokáže“. K tej pevnej vôli človeka niečo „dokope“. „Dokope“ ho k nej nemohúcnosť, rodina, zdravie alebo zamestnanie - aby proste začal niečo robiť s tou jeho závislosťou. Pevná vôľa nestačí na to, aby človek prestal piť, fetovať alebo hrať. Predstavte si, že človek sa stane závislým - nikdy nevieme kedy, po akom dlhom pití. U gamblerov stačí, aby začal týždeň-dva hádzať peniaze do automatov a padá. U tých je to rýchle. Narkomani sa stávajú bežne závislí po užití prvej dávky. Či druhej - pretože prvú spravidla dostane zadarmo, druhú si už kupuje a letí. Tam tá pevná vôľa nič neznamená, pretože dostáva niečo, čo nemal. Niečo, čo mu ukázalo iný pohľad na to, že ako by sa v živote mohol mať lepšie. Samozrejme, že tam sa lepšie

nebude mať nikdy, pretože on vlastne padá do toho, že nevie, ako s tým prestať. Keď si bude dávať akékoľvek predsavzatia, tak to nesplní. Pretože droga je silnejšia ako človek.

▪ Sú ohľadom boja so závislosťou všetky závislosti (od alkoholu, drog, hier, atď.) v podstate rovnaké, alebo sú medzi nimi dôležité rozdiely?

Pokiaľ hovoríme o závislosti, tak je vlastne jedno, o ktorú závislosť ide. Abstinencia, keď človek chce abstínovať, mala by byť (nemusí - ale mala by byť) od všetkého. Závislý človek potrebuje pomoc. My sme povinní mu pomôcť. Nie že „čo ma po ňom“.

▪ Pre liečenie závislosti je dôležitý postoj rodiny závislého. Ako môže rodina najlepšie pomôcť v liečbe závislosti?

V súvislosti s rodinou sú dôležité dve roviny. Prvá rovina je rodina, ktorá pomáha naozaj, má o to záujem, aby ten človek v tej rodine so svojím problémom niečo robil. Príde za odborníkom, informuje sa o spôsoboch, ako mu pomôcť. Nikdy si nehovoríme, že príde a hneď mu pomôžeme, pretože my nevieme, či tú pomoc prijme. X ráz boli u mňa ľudia presvedčení, že oni to zvládnu. Nikdy nie. Závislý nemá šancu to „zvládať“. Zvládne to tak jeden nie zo sto,

ale z tristo - štyristo závislých. My nevieme, čo podnietilo toho človeka k boju so závislosťou. Rodina by mala byť základom pomoci tomuto človeku. Nikdy nevieme, čo pre to treba spraviť. Prvá vec je ísť za odborníkom. Ísť za človekom, ktorý pozná túto problematiku a vie v tej problematike pomôcť.

Druhá rovina je rodina, ktorá si „myslí“, že pomáha, ale v skutočnosti tomu človeku svojím „pomáhaním“ strašne ubližuje. 90 % mojich klientov v Provitale, keď som tam ešte pôsobil (a tých bolo vyše 800), použilo vetu „keby ma naši neboli vyhodili z domu, nikdy by som neprestal“. Veľakrát som aj v poradni radil, aby ho/ju vyhodili z domu. Samozrejme, v začiatkoch sa matka tomuto veľmi bráni. Ale predstavte si, že - či je to partner, partnerka alebo je to dieťa - nikde nepracuje, pije (alebo fetuje či iné), má sa kde vyspať, má sa kde okupkať, má sa kde prezliecť a má všetko. A ešte dostane aj na cigarety. Má kompletný servis. Z toho sa ťažko odchádza. To bude klamár, len tak zasvišti. A tá matka alebo otec mu to tolerujú. To je ohromné ubližovanie svojmu dieťaťu alebo partnerovi. Tu kladím vždy dôraz na to, aby ho/ju vyhodili z domu. Mnohí z nich sú dnes opäť spolu. Stalo sa napríklad, že otec vyhodil dcéru, no matka jej tajne dávala peniaze. Ako jej pomáhala tá matka? Ona jej ubližovala, pretože jej dávala na fet a na alkohol. Najhoršie sú ale v tomto staré mamy. Je to všetko o tom, že rodina je neznalá, neinformovaná, nechce sa informovať. Rodina „nemá na to čas“.

To je najhoršia veta. Keď mi niekto povie, že nemá čas na svoje dieťa, tak som zlý. Všade v republike sú pomerne nablízku odborníci, psychiatri, ľudia, ktorí všeobecne pomáhajú. Ja mám v Prievidzi poradňu ako laický konzultant. Tá rodina má možnosť nájsť pomoc. Je veľmi ťažké presvedčiť závislého človeka, aby vyhľadal pomoc - aby išiel do poradne, za doktorom, atď. Prvá cesta by mala byť, že príde tá rodina. Oni sami - aj bez neho. Informovať sa, čo majú robiť. Pred rokmi sme robili Hovory o závislosti. V Prievidzi prišlo 5 ľudí. Na Vychoďe prišlo aj 70. Na Orave 60. Tí ľudia chceli vedieť.

▪ **Často však rodina prispieva aj k rozvoju závislosti a k recidívam. Čoho by sa mali blízki vyvarovať?**

Táto otázka je veľmi namieste. V prvom rade, každá rodina, z ktorej niekto ide na liečenie, je pozývaná do toho zariadenia na jednodňovú terapiu. Liečebňa obyčajne tomu, kto príde za svojím príbuzným, platí stravu aj ubytovanie - aby prišli. Aby vedeli, čo je to závislosť. Tam tie rodiny učíme. Po návrate z liečenia abstinujúcich navijujem, aby chodili do klubov abstinencov. Ten človek by nemal zostať sám po liečbe. Potrebuje sa stretávať s takými ľuďmi, ako je on. Nie s bývalými kamarátmi. Ak rodina nejde na jednodňovú terapiu do liečebne, mala by sa aspoň informovať, čo ďalej. Pretože ak zostane na abstinenciu sám, väčšinou zlyhá. Príde z liečby a má strašne veľa voľného času a premýšľa, čo ďalej,

V Provitale sa vtedy, keď som tam pracoval, dalo pokrstiť 32 ľudí. Každú nedeľu sme chodili ráno do kostola. Niektorí klienti zostali variť, nemali sme kuchárky. Prišli sme z kostola a chalan mi hovorí, že: „Všetci prídete z toho kostola a ste takí usmiati, takí inakší.“ Ja na to: „A ty čo nejdeš?“ „Ja som v živote nebol v kostole. Ani neviem, čo tam mám robiť.“ „Nič. Budeš sedieť, počúvať, pozerat' sa, čo urobia ostatní a urobíš to aj ty.“ O týždeň sme išli do kostola. Prišiel za mnou, či môže ísť do kostola. „Môžeš.“ A sedel pri mne. Šepkal som mu, čo má robiť. O dva týždne na to, ako bol prvý raz v kostole, prišiel za mnou a so slzami v očiach sa ma pýtal, že čo sa dá robiť, aby sa mohol pokrstiť. Ja som toto o tri dni na to povedal otcovi biskupovi Balážovi, ktorý prišiel. On ho zavolať: „Keď sa chceš pokrstiť, som z toho nadšený. Ja ťa pokrstím, dobre? Budeš chodiť tuto k šéfinkovi (lebo mňa volali šéfinko) na náuku, na faru, a potom ťa pokrstím.“

čo teraz. Stáva sa nám, že tí ľudia skončia na psychiatrii. Abstinujú, ale prehupnú sa do psychickej nepohody. Problémom nie je ani tak recidíva, ale ťažké psychické stavy. Máme aj takých, ktorí sa potom stali závislými na robote.

Drogou číslo jedna na svete je alkohol. To je tolerovaná droga - všetkými štátmi. Tolerovaná preto, že výroba 10 litrov rumu stojí 70 centov. Vzhľadom na cenu, za ktorú sa predáva, si viete predstaviť, o čo asi ide. V súčasnosti je alkohol veľmi tolerovaný a zľahčovaný aj v rodinách. Rodičia, keď im škola povie, že ich dieťa má problém, keď im policajti dovedú opité či opojené dieťa, reagujú zľahčujúco, že ved' si len vypilo, nič hrozné sa nedeje. To je obrovský zárez do života toho mladého človeka. Rodina tým zároveň podkopáva autoritu týchto inštitúcií - okrem iného aj vo veci výchovy a prevencie pred závislosťami. Voláme vrahmí svojich detí rodičov, ktorí 5-6 ročnému chlapcovi na Silvestra alebo inokedy nalejú do pohára vínka, že ved' je to len raz do roka. Pretože to dieťa už má alkohol zafixovaný v hlave. Ono sa vyvíja a už má v sebe chuť toho alkoholu. A predstavte si, že potom mu to zakazujú. V mladosti mnohí naschvál skúšajú práve to, čo im zakazujú. Zľahčovanie je veľký problém. Policajti napríklad privedú nástročné dievča domov opité a matka vynadá policajtom, že čo sa oni do toho starajú.

▪ **Podobné správanie som videla v školách. Rodič príde vynadať učiteľom/-kám (samozrejme, najlepšie pred deťmi na chodbe) za reakciu na správanie jeho dieťaťa. Vychádza iba z toho, čo mu dieťa doma povedalo, hoci tí učitelia sa mu snažia povedať, že tak to ale vôbec nebolo. Nepustí ich však k slovu a víťazoslávne odíde. Učitelia si potom hodiny skladajú, čo asi to dieťa svojmu rodičovi povedalo. Z dieťaťa je takto - vlastne cieľene - vychovávaný podvodník.**

Áno, presne tak. Treba jasne povedať, že tu sú na vine rodičia. Akým právom verí rodič viac svojmu dieťaťu ako pedagógovi?

Navyše, dieťa v takýchto prípadoch veľmi rýchlo vycíti, aký slaboch je jeho rodič. Aká nula je jeho rodič, pretože dieťa vie, že ho oklame, ako sa mu zachce. Mnohí mladí sú na cintoríne, lebo sa predávkovali, a nezriedka je na vine rodič, ktorý povedal, že ved' už veľa neberie. To je strašné zľahčovanie. Rodičia by mali pochopiť, že ich dieťa je ten, kto do rodiny prináša zlo, a nie pedagóg alebo policajť. Až vtedy môže rodina začať niečo so závislosťou robiť.

▪ **Pred viac ako 20-timi rokmi ste založili občianske združenie Provital. Čo vás k tomu viedlo?**

Ja som dlhé roky chodil po mnohých seminároch, veľa som sa sám v tejto veci vzdelával (keď som robil v bani, tak v rámci dovolenky). Bol som aj v zahraničí a videl som, ako rôzne môžu fungovať resocializačné zariadenia. A ako som tak chodil a spoznával rôznych odborníkov, jeden mi raz povedal, že a prečo aj ty tam u vás takéto niečo neurobiš? Vy tam máte baníctvo a podobne a určite je tam dosť závislých. Naznačil mi tiež, kde by som možno mohol získať pomoc. Naozaj sa to podarilo. Veľmi veľa ľudí mi nezištne pomohlo. Škoda, že na to nemáte v časopise dosť priestoru, ale bol by to dlhý zoznam podporovateľov, ktorí umožnili tomuto a ďalším zariadeniam na Slovensku fungovať. Vráťane Biskupského úradu v Banskej Bystrici a osobitne zosnulého otca biskupa Rudolfa Baláza, ktorý mal veľmi vrúcny vzťah s klientami Provitalu. Veľmi nám pomohla Baňa Nováky, Baňa Handlová, Pórobetón a mnohí ďalší veľkí aj malí podnikatelia v Prievidzi a okolí. A niekedy len prišlo z niektorej časti Slovenska auto s nákladom a dodnes sa mi nepodarilo zistiť, od koho to bolo. Často sme s klientmi za našu manuálnu pomoc dostali veľkorysú odplatu v naturáliách. Kam som prišiel, zväčša som našiel podporu a ocenenie, že robíme veľmi dôležitú vec. Založil som to, pretože som chcel pomáhať ľuďom.

▪ **Vytrvať v predsavzatiach je pre všetkých náročné. Čo podľa vás najviac pomáha vytrvať na zvolenej ceste?**

Ako som povedal, aby závislý človek vytrval, je treba, aby nechcel byť taký, aký bol, aby chcel byť niekto iný, a aby si uvedomil, že už nechce žiť tak, ako žil. Každý závislý pred liečbou je chamtivec. Na všetko pozerá cez „mne, mne, mne“. Keď fetuje, hrá a pije, on nedáva, on berie, vyciciava. Čiže my toho človeka chceme naučiť, aby bol človekom, ktorý už teraz, keď má svoj život prerobený, dával d'alším, ktorí to potrebujú. Aby nebral. Aby vytrval, je potrebné, aby sa stretával s takými ľuďmi, ako je on teraz. Aby aj on zažil to, že konečne je šťastný. Učíme tých ľudí spolunažívať. Okrem rodiny a združení abstinentov je dôležitý aj postoj zamestnávateľov. Niektorí človeku na liečení zamestnanie nepodržia. Ale tí, ktorí si ho podržali, dnes vedia, že získali fantastického zamestnanca, ktorý si robotu váži a stávajú sa z nich po liečení aj poprední ľudia v zamestnaní. Nemôžeme povedať, že sa to u každého darí. Keď takéto spoločenstvá zanikajú, býva to hlavne z dvoch dôvodov. Prvým je, keď na tom chcú zarobiť. Druhým dôvodom je štát, ktorý kamufluje, chváli sa, robí slovami. Ale málo robí skutkami.

▪ **Ako predísť závislosti alebo čo najskôr rozoznať moment, keď nás začínajú ovládať?**

Prvá vec je netolerovať. Pri prvom náznaku vyhľadať pomoc. Ďalšia vec je, že rodič by si mal denne všimnúť svoje dieťa, nie raz za mesiac alebo raz za polrok. Je to dôležité nielen u dieťaťa - dnes napríklad začínajú piť ženy, ktorým manžel pracuje dlhodobo v zahraničí, dobre zarába. Ona je sama, najvyššie sa stará o deti. Kedysi bolo v liečebniach 10 mužov a 2 ženy. Dnes je 10 mužov a 16 žien. Denne ho treba kontrolovať, ale nie tak, že ho bude urážať, ale že s ním bude komunikovať. Šťastní sú rodičia, ktorí majú so svojimi deťmi vytvorený partnerský, priateľský vzťah a dôvernú komunikáciu. Tí majú možnosť dozvedieť sa o probléme skoro a rýchlo ho riešiť. Rodina, ak chce byť šťastná, scelená, musí sa navzájom o seba zaujímať. A nie mať postoj, že ja pracujem na to, aby mali z čoho žiť a mohli ísť do školy, nech sa teda škola stará. To je kamufláž a hlúposť. Treba sa tiež pozerieť na to, čo dieťa potrebuje, nie čo chce. To isté platí aj vo vzťahu k ostatným členom rodiny. Všimnúť si jeden druhého. Stále sa treba dívať okolo seba. A nielen v rodine, ale všade okolo nás, aby sme mohli podať pomocnú ruku tým, ktorí to potrebujú.

Za rozhovor ďakuje Mária Suriková.

Foto: Mária Suriková

Tri otázky pre Evu Cagáňovú, dobrovoľníčku Dobrej noviny

Už takmer 20 rokov (z celkových 24, čo Dobrá novina existuje) funguje koledovanie Dobrej noviny u piaristov (teraz už i celkovo vo farnosti) pod jej vedením. Eve Cagáňovej cnosť vytrvalosti v tomto smere uprieť nemožno. Viac nám prezradí v nasledujúcom rozhovore.

1 Čo je pre teba motiváciou vytrvať i po toľkých rokoch v Dobrej novine? To, že aj ja môžem prispieť k lepšiemu životu deťom v Afrike. Spolu s deťmi - koledníkmi - obetujeme svoj voľný čas, ktorý by sme mohli stráviť počas sviatkov v kruhu rodiny, prinášame radostnú zvesť do príbytkov ľudí v Prievidzi (ale aj v širokom okolí) a zároveň zbierame peniaze, ktoré následne posielame cez Dobrú novinu do Afriky.

2 Nezažila si niekedy chvíle, keď si už chcela s organizovaním koledovania skončiť? V poslednom čase takmer každý rok. A to hlavne kvôli tomu, že to nestíham robiť - koledovanie mi zaberá viac ako len dva dni, ktoré je aj reálne vidno. Moja príprava sa začína už koncom októbra a končí sa 28. decembra tým, že odošlem peniaze. Nie vždy na to mám čas a energiu, ktorú by som potrebovala. Ale bez Dobrej noviny si neviem predstaviť Vianoce.

3 Akým projektom pomôže koledovanie tento rok? Vykoledované peniaze sa tentoraz posielajú najmä na tri miesta do Ugandy, kde pomôžu deťom, mladým ľuďom i vdovám. Príspevok dostane Dom prozreteľnosti v Nkokonjeru (čítaj Nkokondžeru), ktorý vedie kongregácia Malých sestier sv. Františka, ale i organizácia KRUDEP v dedine Kyabakadde (čítaj Čabakade). Táto organizácia sa usiluje o prácu s farmármi a finančnú sebestačnosť. Pred dvoma rokmi im Dobrá novina prispela na výstavbu mlyna na kukuricu a vďaka príjmom za mletie dnes dokážu pokryť školské poplatky a potreby pre 100 žiakov z najchudobnejších rodín v okrese. Podporené budú aj vdovy z dediny Kwapa v arcidiecéze Tororo, ktoré sa rozhodli podnikat' s výrobou arašidového masla.

Pripravila: Petra Humajová

Foto: Peter Pikulík

Koledovanie Dobrej noviny v Prievidzi (farnosť Prievidza-mesto) v číslach:

- 4 koledujúce skupinky ▪ 45 koledujúcich detí (plus animátori a kňazi)
- 102 navštívených rodín ▪ vyzbieraná suma 5960,14 €

Vytrvalosť má blízko k viere a láske

Schwarzenegger, Napoleon, Jobs, Forrest Gump, Einstein, Ježiš... Každý inak. Každý v niečom inom. Každý celkom iný. Ale jedno predsa len museli mať spoločné. Tú neodpuštitelnú vlastnosť víťazov. Vytrvalosť. Tú, ktorú ľudia, čo závidia, nemajú. Tú, ktorá zo snov robí skutočnosť. Tú, ktorá má tak blízko k viere a láske.

Sila vytrvalosti

Hovorí sa, že ak niečomu dost silno veríte, stane sa to. Rôzni guruovia šíriaci vieru v seba rozhlasujú, aké veľké veci dosiahnete, ak si budete dost silno veriť. Viera má silu doslova prenášať hory. Nie preto, že by sme vierou vzbudili nejaké nadpozemské energie, ktoré by tú horu zodvihli a veľkolepo preniesli aspoň o meter.

Predstavte si ale človeka, ktorý v také prenesenie hory verí tak silno, že je ochotný dať do toho úplne všetko. Začne do toho kopca pomaličky kopkať krompáčom a lopatou a napriek výsmechu ostatných zeminu a skaly prenášať fúrikom. Možno to znie hlúpo, ale čo ak by to ten človek robil od rána do večera 40 rokov? Vytrvalosť hory prenáša.

Láska hory prenáša

Vstúpme spolu na okamih do fantázie a predstavme si, že človeka s krompáčom a fúrikom naozaj stretne. Nechápavo ho pozorujeme, ako pomaly, trpezlivo a bez emócií najprv namáhavo odbije kusy skaly z neďalekej hory, potom ich naloží na svoj fúrik, lopatou naloží drobnejšie kamene a zem, odhodlane si naplňuje na ruky a s ťažkým fúrikom sa vyberie o sto metrov ďalej, kde náklad sťažka vysype. Buď by sme sa vysmiali, alebo by nám ho prišlo ľúto, no určite by si každý z nás myslel, že je to blázon. Napokon by sme od neho ľahostajne odišli, žili si svoj život a pomaly naňho zabudli.

Po desiatkach rokov by sme ale náhodou znovu natrafili na jeho fotografiu na titulnej strane miestnych novín. Muž, špinavý a zhrbený, usmiaty a šťastný, drží v náručí ženu. Titulka prezrádza mnoho: „ZAKLIATA NEVESTA UVÄZNENÁ V SRDCI HORY BOLA

PO 27 ROKOCH OSLOBODENÁ LÁSKOU JEJ ŽENÍCHA.“ Odpustite mi tú fantáziu, no rozprávky majú svoje čaro a ja si myslím, že to, čo naozaj hory prenáša a z čoho pramení pravá viera a vytrvalosť, je vytrvalá láska.

Doba emócie, ktorá nevytrvá

Prečo sa rúcajú manželstvá? Kde je úcta k pravým hodnotám? Na čo by mi bola nepohodlná pravda, keď mám svoj pohodlný názor?

Doba je tekutá ako emócie, ktorých otrokmi sa možno pomaly stávame a ani o tom nevieme. Reklama hovorí: „Chceš toto? Máš to mať! Hneď, rýchlo, kým ťa to neomrzí!“ Dnes je nebezpečné niečomu veriť alebo pokladať niečo za pravdu. Mohli by ste byť vyhlásení za fanatikov a v horšom prípade aj za netolerantných. No ak sa ničomu nedá veriť a nemôžeme vedieť, čo je pravda, potom v živote nič nedosiahneme. Vytrvalosť pramení z viery, že naše konanie stojí za to, a nie len z emócií. Emócie sú len ako počasie, ktoré nás sprevádza na našej ceste. Raz prší, raz sneží, inokedy je poriadne teplo. Ale ak sme na cestu vykročili pre vieru, že na jej konci nás čaká niekto milovaný, počasie emócií nás neodradí. Ak sme vykročili len preto, že dnes hlásili bezvetrie, odporúčam sa vrátiť a dobre si to ešte premyslieť.

Vytrvalosť pramení z viery, nie z emócií. Z viery v Božie kráľovstvo, pretože ono je jediná vec, ktorá prežije koniec sveta. To jediné stojí za to budovať. V tom jedinom stojí za to vytrvať. A Božie kráľovstvo je spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom.

Radosť z priebežných úspechov

Sme ľudia, nie anjeli. Boh nás stvoril takýchto, a nie iných. Boh sa stal človekom,

a teda byť človekom nie je zlé. Je to, naopak, výsada, ktorú, obrazne povedané, nám závidia aj anjeli. A preto sa nebráňme tomu, že sme obmedzení. Nehanbíme sa, že nie sme dokonalí. Jediné, čo je zlé, je hriech, všetko ostatné je Bohom milované a poslúži mu to, keď ho necháme, aby si to použil.

Jednou z našich slabých vlastností je aj to, že ťažko v niečom vytrváme. Preto sa odporúča stanoviť si malé ciele a veľké víťazstvo si rozmeniť na veľa drobných úspechov. Niekedy sú to len naše malé výhry v boji s hriechom alebo drobné pokusy o dobrý skutok, ktorý sa nakoniec ani nepodari. Boh to však vidí, je mu to neskutočne sympatické a hodnotí to možno dvojnásobne.

Ježišova zatvrdená tvár

Našou dobrou výhovorkou je niekedy to, že Ježišovi sa ľahko plnilo Božiu vôľu, keď bol

Boh. Mal moc, silu, vieru, všetko. V takom prípade odporúčam prečítať si List Filipanom 2, 6-11. Ježiš bol podobný ľuďom. Musel sa učiť, musel sa premáhať, musel sa prekonávať. A raz prišiel čas, že pred ním nebola nijaká pozemská radosť - len smrť. Vtedy jediné, čo mu zostalo, bolo zatvrdiť si tvár, nabráť všetku odvahu a silu a vykročiť do Jeruzalema, na miesto svojej popravy.

A to je to, v čom máme my, kresťania, ohromnú výhodu. Nie sme viazaní na pozemské víťazstvá. Naše odhodlanie vyviera z inej motivácie. Naša vytrvalosť pramení z iného zdroja. Naše kresťanské oči nazerajú na slávu kráľovstva, ktoré nie je z tohto sveta. A tá pomyselná čiara, ktorú voláme smrť, je len neprijemným okamihom pri preberaní tej najkrajšej trofeje za náš vytrvalý život, ktorou je Božie objatie.

Juraj Kiss, diakon

Potrebuje vytrvalosť

Niektorí ľudia nemajú veľmi v oblube, keď im niekto iný radí, čo všetko potrebujú, aby vďaka tomu niečo iné dosiahli. A predsa nám aj Božie slovo odporúča vytrvalosť ako jednu zo základných čností, ak chceme vidieť ovocie našej viery.

Ale túžime, aby každý z vás prejavoval rovnakú horlivosť za plné rozvinutie nádeje až do konca, aby ste nezleniveli, ale aby ste napodobňovali tých, čo vierou a vytrvalosťou sú dedičmi prislúbení. Hebr 6, 11-12

Po vzájomnej dohode v rodine sa niekedy stáva najdôležitejším dedičom majetku ten, kto sa s láskou a vytrvalosťou nezištne postaral o rodičov (pôvodcov dedičstva) až do konca. Zdieľal s nimi život, čas i priestor, prispôbiac všetko ich potrebám a zabudnúc na tie svoje. A keď potom zdedí viac, považujeme to za spravodlivé. No zdediť prislúbené dobro od samotného Boha ako nášho Otca máme rovnakou mierou všetci. Čo sa od nás, dedičov Boha, očakáva? Božie slovo nás učí, že máme prejavovať horlivosť v konaní dobra v dôvere, že vytrvalosťou dosiahneme nebo, t.j. účasť na sláve a svätosti Boha. Ona je našim prislúbeným dedičstvom. Napodobňovať tých, ktorí ju už dosiahli (svätých),

vo viere a vytrvalosti, je múdre.

Dieťa, ktoré sa ale stará o svojich rodičov zo zisťných dôvodov, aby potom zdedilo po nich niečo hmotné, je na tom podobne ako ten, kto koná dobré skutky len pre budúce nebo. „Dedičstvo prítomnosti“, v ktorom rodičia odovzdávajú seba samých svojmu dieťaťu vďaka tomu, že je s nimi, v ich blízkosti, je rovnako cenné ako to, ktoré ono dostane, keď raz odíde z tohto sveta. Konat' s vytrvalosťou skutky lásky vo viere v nášho Otca napodobňovaním príkladu svätých a prijímať v tom Božiu lásku je cestou, ako sa stať dedičom Božích prislúbení už dnes. Je veľmi spravodlivé, že práve vytrvalosť nám ponúka účasť na večnosti neohraničenej časom.

Bratia moji, pokladajte to len za radosť, keď podstúpите všelijaké skúšky, ved' viete, že skúška vašej viery prináša vytrvalosť. A vytrvalosť sa má ukázať v dokonalých skutkoch, aby ste boli dokonalí a neporušení a v ničom nezaostávali. Jak 1, 2-4

Nič tak neformuje charakter človeka ako trvalé pokorné znášanie kríža. Kríž je skúškou našej viery. Niekedy pôsobí ako choroba, nedostatok niečoho, handicap, inokedy sa ním stáva blízky človek s nejakou jeho chybou či ľudia, ktorí nás nechápu alebo dokonca i prenasledujú.

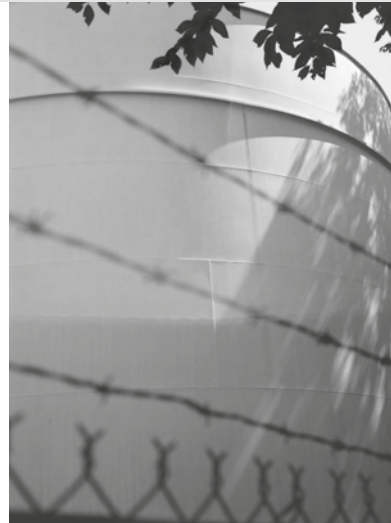
Nedávno ma veľmi oslovili slová sv. Františka z Assisi v liste istému mužovi poverenému slúžiť miestnej skupine bratov. Keďže sa služba tohto muža stretla medzi jeho bratmi s nepochopením, odobral sa do pustovne, kde chcel nájsť pokoj. No sv. František mu napísal: „Čo sa týka stavu tvojej duše, vravím ti, ako len viem, že to, čo ti bráni milovať Pána Boha, nech by to spôsoboval ktokoľvek, bratia alebo iní, aj keby ťa zasypávali údermi, všetko musíš pokladať za milosť. A to máš chcieť a nie iné. A urob to z ozajstnej poslušnosti voči Pánu Bohu a mne, lebo ja veľmi dobre viem, že to je

pravá poslušnosť.

A nechci od nich nič iné ako to, čo ti dá Pán. A v tom ich miluj, nechci, aby boli lepšími kresťanmi. A nech je to pre teba viac než pustovňa.“

Pokora sv. Františka, ktorú prejavil vo viere, že každé dobro je darom od Pána a nie ovocím našich snáh, naplnia srdce obdivom.

Kiežby sme aj my mali podobnú vytrvalosť v znášaní protivienstiev života, malých i veľkých krížov, a prijímali všetko ako milosť, ako dar od Pána.

Zrno, čo padlo do dobrej pôdy, to sú tí, ktorí počúvajú slovo s dobrým a šľachetným srdcom. Zachovávajú ho a vytrvalo prinášajú ovocie. Lk 8, 15

Nedávno mi niekto povedal, že nie je dobré sa „len“ modliť, ale treba konať aj skutky. Súhlasím, viera bez skutkov je mŕtva. Je však možné aj to, že niekedy človek koná dobré skutky, ale ony sa vôbec nestretnú s pochopením druhých. Príkladom sú peniaze pre bezdomovcov, za ktoré si kúpia alkohol, alebo darčeky darované deťom či rodičom, z akých sa príliš nepotešia.

Často namiesto skutočného trpezlivého vypočutia druhého si radšej projektujeme vlastné myšlienky, potreby či predstavy do našich blížnych a potom sa čudujeme, že sa naše skutky nestretajú s pochopením.

Modlitba znamená počúvať. Ako sme schopní v sústredenosti a so záujmom vypočuť slová druhého človeka, možno taký istý vzťah máme aj k samotnej modlitbe, resp. k čítaniu Božieho slova. A platí to aj naopak. Mô-

žeme sa naučiť rozlišovať dobro od zla, ak nebudeme počúvať Boha, ktorý „jediný je dobrý“?

Keď modlitba, počúvanie a zachovávanie Božieho slova predchádza naše skutky, stávame sa dobrou pôdou prijímajúcou semeno i dažď potrebný pre dobrú úrodu. Konat' dobro podľa seba prináša nie jedenkrát frustráciu. Konat' dobro po vypočutí Boha v modlitbe skrze jeho Slovo v nás prináša dobré ovocie.

K tomu však potrebujeme vytrvalosť. Vytrvalo počúvať, vytrvalo konať. Potom je aj darovaná maličkosť ako naša odpoveď na zachytené slová alebo gestá veľkým darom. Na rozdiel od veľkých darov, ktoré možno darujeme len preto, že „sa to patrí“ alebo že sa chceme páčiť sami sebe. Úprimne... Zožali všetky vaše darčeky na Vianoce úspech? ☺

Text: Elena Blašková, foto: Peter Pikulík

Podarilo sa vám už niekedy vytrvať v nejakom novoročnom záväzku?

Anketa

- **Irena:** „Kedysi sa mi to podarilo. Bola som mladšia a bola som na seba hrdá. Zvládla som to však určite len s Božou pomocou.“
- **Maca:** „Nedávam si žiadny záväzok. Možno raz...“
- **Lenka:** „V novoročnom predsavzatí sa mi nepodarilo vytrvať, tak už to nepraktizujem. Vždy sa mi to akosi zruší. Bez Božej milosti sa človek nezaobíde.“
- **Eva:** „V novoročnom záväzku nie. Aj v tých dlhodobejších padám a vstávam. Poznám pri nich, kto je Boh a kto som ja. Ako veľmi potrebujem Pána. On mi rozumie.“
- **Magda:** „Vlastnou silou nevydržím ani v krátkom záväzku. Moje domáce prostredie mi to znemožňuje, a keď nie som v spojení s Pánom, hotovo. Nevydržím.“
- **Nina:** „Nedávam si na nový rok veľký záväzok, iba malé ciele. Radšej splním málo ako sľubovať a nedodržať.“
- **Alica:** „Ani si ho nedávam, len sa chcem zdokonaľovať v maličkostiach a v uvedomovaní si Božej prítomnosti.“
- **Jana:** „Nikdy si ho nedávam, lebo to nedokážem.“
- **Terka:** „Radšej si žiadny záväzok nedávam nahlas, len si ho v duchu pomyslím a snažím sa o to v tichu. Keď to nahlas vyslovím, zlo mi to prekazí.“
- **Julo:** „Nedávam si žiadne záväzky. No chcel by som byť dobrý k ľuďom rovnako v rodine ako i v práci. Snažím sa, no snaha je jedna vec...“
- **Julka:** „Áno, chcela som, ale v priebehu pár dní sa to porušilo, prišla ľahostajnosť a skončilo to.“
- **Veronika:** „Minulý rok som si dala záväzok cestovať a urobiť štátnicu. Modlila som sa a prosila som Pátra Pia, aby mi pomohol to splniť. Stalo sa!“
- **Jozef:** „Dám si záväzok, keď je to aktuálne, aby som to dokázal.“
- **Maja:** „Najprv sa treba modliť, nechať si to prejsť hlavou a potom si dať záväzok.“
- **Anka:** „Raz som si dala záväzok na nový rok pomodliť sa deviatnik k Pompejskej Panne Márii. Vydržala som. Panna Mária ma vypočuła za 52 dní.“
- **Alžbetka:** „Dávam si záväzky a snažím sa ich plniť, napr. doma vo vzťahoch. Musím si dávať pozor pri manželovi, aby som ho neurazila, nerozhnevala, lebo by bol hneď oheň na streche.“
- **Mária:** „Mala som novoročné predsavzatie, že prestanem nadávať. Celý čas som sa modlila, aby mi Boh dal silu. Aj Pannu Máriu som prosila o pomoc pri dodržaní záväzku, aby mi pomohla vrátiť lásku k deťom.“
- **Marika:** „Nedávam si novoročný záväzok, lebo by som sklamala samu seba a bola by som z toho ,na prášky’, že som nesplnila, čo som Bohu sľúbila.“
- **Martin:** „Minulý rok som si dal predsavzatie, že budem trénovať v behu a podarilo sa mi to. Teraz mám ďalší záväzok - chcem pokračovať aj naďalej v tréningu a zúčastniť sa polmaratónu. Tréningy som využíval aj na osobnú modlitbu.“
- **Aneta:** „Potrebovala som sa zbaviť strašného zlozvyku, bol to odvážny záväzok. Na kolenách, za pomoci Ducha Svätého, Panny Márie, anjelov... sa to podarilo.“

Za odpovede ďakuje Anna Gálová. Foto: Silvia Kobelová

Grzegorz Ryś: Škandál milosrdenstva

Vydali Redemptoristi - Slovo medzi nami, Bratislava 2016, 128 strán.

Ak sa aj vám stalo, že ste zostali zaskočení správaním sa otca k márnوترatnému synovi; boli ste rovnako ako Jonáš pohoršení, že Boh ponúkol hriešnemu mestu Ninive ľahkú záchranu pred svojím hnevom; stále akosi neviete prehltnúť, že Abrahám mienil naozaj obetovať svojho jediného syna a milosrdný Samaritán je pre vás tak trochu záhadná postava, táto kniha vás určite zaujme. Poľský biskup Grzegorz Ryś v nej vysvetľuje milosrdenstvo ako základnú vlastnosť Boha a ukazuje, prečo je pre nás niekedy ťažké - a prečo je pre nás nevyhnutné - túto jeho vlastnosť pochopiť a prijať.

Tak ako v ostatných veciach života a viery, aj v otázke vytrvalosti nám je hlavným a veľkým príkladom samotný Boh. Kniha *Škandál milosrdenstva* ukazuje, aký vytrvalý je Boh v ustavičnej a nepochopiteľnej láske k nám. Biskup pripomína, že: „Boh bol v dejinách spásy vždy tým, kto verne dodržal zmluvu uzavretú s človekom. (...) Boh od seba vždy vyžaduje viac než od nás.“ Až po Golgotu. A ako stojí v Písme, každého z nás si menovite vryl do dlaní - čo symbolicky pripomínajú aj viditeľné Kristove rany. „Naša viera nie je vierou v prikázania, ale vierou v Osobu. A hriech je rana, ktorú tejto Osobe spôsobujeme. Jedna vec je porušovať zákon, druhá vec je lámať srdce.“

Pritom sú to paradoxne práve ľudia (ktorí zmluvu s Bohom často porušujú), kto sa častejšie odvoláva na zákon než na lásku. Biskup Ryś ukazuje na viacerých biblických príkladoch, ako veľmi nechápeme Písmo a Boha. Milosrdné správanie Boha podľa neho vnímajú ako škandalózne jednak tí, ktorí sa cítia byť pravoverní, ale aj tí, ktorí mu nevedia uveriť pre vedomie svojej hriešnosti. Hĺbku škandálu milosrdenstva podľa biskupa Ryša najlepšie ukazuje podobenstvo o otcovi dvoch márnوترatných synov (nie jedného, ako upozornil už pápež Benedikt XVI.). Pri jeho počúvaní sa v nás často búri krv, no nie „kvôli synovi, ktorý opustil otca, ale preto, ako k nemu otec pristupuje. Kto má s milosrdenstvom problém, správa sa ako druhý z opísaných synov, ktorý, odvolávajúc sa na spravodlivosť, urobil otcovi moralizujúcu prednášku.“

Toto podobenstvo tiež ukazuje, ako milosrdenstvo spôsobuje neodkladné obrátenie

- syn sa nevrátil zo sveta preto, že by ľutoval svoje správanie, ale skôr z vypočítavosti. Usúdil, že aj ako nádenníkovi mu bude u otca lepšie. Zamyslenie v ňom podľa autora vyvoláva až otcov postoj. „Rozdiel je v tom, že spravodlivosť človeka nezmení - spravodlivosť je zadostučinením pre toho, kto ju vymeriava.“

Božie milosrdenstvo môžeme podľa autora knihy pochopiť vtedy, keď prijmemes skutočnú radostnú zvesť, spočívajúcu v stretnutí Boha s človekom, ktoré je povolaný prežiť každý z nás. Hlavným zákonom, ktorý riadi toto stretnutie, je radikálna láska, ktorú ako prvý bez obmedzení ponúka Boh (ako Samaritán, ktorý nepočíta náklady na záchranu nepriateľa, ktorý ním opovrhne). Autor poukazuje na to, že Božie milosrdenstvo je tiež jediným zdrojom milosrdenstva medzi ľuďmi, pre ktoré niet iného dôvodu ako ten, že človek sám ako prvý zakúsil Božie milosrdenstvo.

Autor v knihe analýzou známych častí Svätého písma vedie čitateľa k zážitku precítenia hlbokej lásky, ktorú v nich Boh otvorene ponúka. Pre ich lepšie pochopenie približuje viaceré teologické, ale aj historické skutočnosti, ktoré, ak ich nepoznáme, nám niekedy deformujú nazeranie na to, čo v skutočnosti Písmo hovorí.

Cituje sv. Jána Pavla II., podľa ktorého človek nedokáže žiť podľa Desatora. Nie vtedy, keď ho predstavujú Mojžišove kamenné tabule. Až keď človek spozná Božie milosrdenstvo, získava pevnosť vo viere a stáva sa schopným milovať nielen slovom a jazykom, ale skutkom a pravdou.

Mária Suríková

Politika

3. 12. 2018

„To je len divadlo,“ povedala mi nedávno jedna staršia pani. „Viete, tá politika! Háďajú sa pred nami na tej obrazovke, háďajú, a potom si podajú roky a idú spolu na pohárik! To je hrozné.“ „Tak sa nad tým nerozčuľujte,“ hovorím jej, „a vychutnajte si to ako divadlo. A ak dobre hrajú, tak im môžete aj zatlieskať.“

Situácia pred ostatnými voľbami sa mi však viac podobala na hokejový zápas. Rýchly, tvrdý, neraz agresívny, okorenený bodičkami, či ako sa dnes hovorí, hitmi. Často aj nedovolenými, neférovými zákrokmi a bitkou na ihrisku. A niekedy (žiaľ, len niekedy) aj podaním ruky a zagrátulovaním k víťazstvu.

Obidve prirovnania sa mi však zdajú byť desivo pravdivé najmä v tom, že ide o tento zápas, o toto predstavenie, v ktorom aktér urobí všetko preto, aby vyhral, čiže získal priazeň ľudí. Tých, na ktorých po zápase väčšinou zabudne. Či už vyhral, alebo prehral.

A to je podľa mňa najväčšia tragédia politiky. Že často nejde o politiku. Teda o polis, čo znamená mesto a jeho obyvateľov. V prvý adventný týždeň som sa preto rozhodol modliť za náš národ a jeho predstaviteľov. Aby neboli hercami, športovcami, celebritami, karieristami a hrabáčmi peňazí, ale skutočnými politikmi.

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.slovensko.sk

Práca

10. 12. 2018

Predpokladám, že ste zamestnaní, priatelia. Lebo nezamestnaných na Slovensku je len 5 %. Národ jednoducho pracuje. Pardon, je zamestnaný! A to je rozdiel. Pamätám si ho už z detstva, keď nebola nezamestnanosť. Keď mal každý právo na prácu i povinnosť pracovať. Môj otec zvykol hovoriť, že zamestnaní sú síce všetci, ale pracujúcich je dosť málo.

Neviem, či sa na tomto postoji veľa zmenilo. Tento rok počas peknej jesene sme skoro všetci registrovali dosť opravovaných úsekov ciest. Kto šofériuje, vie oceniť rozdiel medzi deravou, zaplátanou a hladkou vozovkou. Tak sme radi tolerovali čakania pri semaforoch, zdržania i vyfrézovanú cestu. Keď sme sa však po polhodine dostali k pracujúcim cestárom a videli, že väčšina z nich je len zamestnaná, už sme radi neboli. Pamätám si, ako raz môj spolucestujúci lakonicky poznamenal: „Asi čakajú na smolu, aby si mohli tie brady k lopatám lepšie prilepiť.“

Súčasne sa chcem ospravedlniť pracujúcim cestárom, lebo ich percento medzi zamestnanými môže byť aj vyššie ako v iných odboroch. I preto som sa rozhodol, že v druhom adventnom týždni sa opäť budem modliť za náš národ. Aby sme boli nielen nezamestnaní, ale i pracujúci. Ba viac, aby platilo, že sme národ pracovitý.

Kultúra

17. 12. 2018

V sobotu sa v našom farskom kostole uskutočnil koncert prievidskeho speváckeho zboru Úsmev. Pôvodne detský spevokol vysokej kvality zanikol v roku 2011. Vlni však po šiestich rokoch obnovil svoju existenciu, presnejšie činnosť. Aj keď už nejde o detský či dievčenský zbor, spev bol krásny. Pre mňa osobne o to krajší, že mnohé členky sú tie isté, ale zrelejšie. Často maminky, ktoré vedú k spevu aj svoje deti.

Ludský hlas je najkrajší hudobný nástroj a spev jeden z najstarších prejavov kultúry. Sprevádza nás od kolísky po hrob. Pričom odovzdávanie kultúry z generácie na generáciu, priamo v rodine, je oveľa účinnejšie ako jej učenie v škole či prostredníctvom masmédií. Tú kultúru (resp. „nekultúru“) totiž máme v sebe najmä z domu.

O týždeň budú Vianoce. Sviatky, ktoré nás spájajú najmä s tradičnou slovenskou kultúrou. Jedlá, koláče, prestieranie, darčeky, koledy, vinše, atď. Najmä však stretnutie rodiny, bez ktorého to nie je ono.

Áno, k našej kultúre patria nielen výtvarné či hudobné diela, architektúra, divadlo, film, televízia, internet, atď., ale aj a najmä rodina. I preto som sa rozhodol v treťom adventnom týždni znovu modliť za náš národ a jeho kultúrne hodnoty, i za kultúru našich rodín.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:10 hod.

Vianoce

24. 12. 2018

Pred týždňom som na vianočných trhoch stretol jednu spolužiačku. Pri pohľade na to, čo kúpila, som sa jej opýtal: „A to ti je načo?“ „Len tak, pre potešenie. Viem, že to nepoužijem, ale je to pekné,“ odpovedala. „A Vianoce sú o kráse, či nie?“

Naozaj - o čom sú Vianoce? Myslím tie vaše, osobné či rodinné. O kráse, tradícii, stretnutí, rodine, spomienkach, atmosfére? To všetko k nim určite patrí. Ako aj stromček, darčeky, Štedrá večera a pre mnohých aj polnočná svätá omša.

Omša v noci znásobuje symbolický dátum Vianoc. Sviatku, ktorý kresťania začali prežívať v druhom a najmä v treťom storočí ako oslavu narodenia svojho Učiteľa a Pána Ježiša Krista. Dátum jeho narodenia nepoznali a dodnes nepoznajú. Keďže je pre nich Svetlo sveta i osobného života, oslavu datovali na dni slnovratu, nového zrodu slnka, ktoré začína rásť, premáhať noc a tmu - podobne ako Kristus premohol smrť a zlo.

A o to by podľa mňa na Vianoce mohlo a malo ísť, to je ich hlavná náplň. Majú nás posunúť od zla k dobru, od nenávisti a závisť k láske. A všetko, čo pri nich prežívame, nám k tomu môže pomôcť. To tradičné nás nabáda k úcte a láske k tým, čo tu boli pred nami. Darčeky k tým, čo sú tu s nami. A jedlo ako zdroj sily k väčšiemu konaniu dobra.

Všedné, ale predsa nepoznané

Svätá omša - 1. časť

Eucharistia je centrom nášho života. Často chodíme na svätej omše - ale vieme vôbec, čo tam robíme? Pravidelné opakovanie sa nám môže stať rutinou, preto je dobré raz za čas pripomenúť si, čo robíme a čo to vôbec znamená.

Počas svätej omše má všetko svoje miesto, svoj symbol, svoj zmysel. A ak nepoznáme alebo nechápeme jednotlivé úkony, sme ukrátení o lepšie prežívanie toho najvzácnejšieho, čo máme. Pomaličky, krok za krokom si preberieme priebeh svätej omše, ako aj jednotlivé úkony alebo rôzne symboly, ktoré vo svätej omši robíme.

Príchod - svätená voda, pokľaknutie, sprievod

Hneď na začiatku pri príchode do chrámu sa prežehnáme svätenou vodou. Svätená voda nám symbolizuje náš krst. Takže vždy, keď vstupujeme do kostola, pripomíname si svoj vlastný krst, naše očistenie a to, že chceme začať odznova a s čistým srdcom. Po prežehnaní si klákneme a uctíme si Krista, toho, kvôli ktorému sme prišli. Padáme na kolená a ukazujeme tým našu lásku k nemu. Je to prvé vyznanie viery, ktoré robíme.

Sprievod na začiatku svätej omše nám symbolizuje naše vlastné krácanie do večnosti. Prichádzame ku Kristovi a tam sa s ním stretávame. Najprv si pokľakne pred oltárom, pretože oltár symbolizuje samotného Krista, a následne sa ukloní bohostánku, pretože tam je Kristus prítomný. Počas celej bohoslužby je centrom oltár a nie bohostánok. Klaniame sa teda počas nej oltáru, a nie bohostánku (ak popred oltár prechádzame).

Bozk na oltár

Kňaz na začiatku pobožká oltár, čím si ho uctí (a ak sa počas svätej omše používa kadidlo, tak aj incenzuje). Prečo? Lebo oltár je Kristus: je obrazom Krista. Keď hľadáme na oltár, hľadáme práve tam, kde je Kristus. Oltárom je Kristus.

Tieto gestá, ktorým hrozí, že prebehnú bez povšimnutia, majú veľký význam, lebo už

od začiatku vyjadrujú to, že svätá omša je láskyplným stretnutím s Kristom, ktorý „keď na kríži obetoval svoje telo [...], bol zároveň kňazom, oltárom i obetným Baránkom“ (Velkonočná prefácia V).

Celé spoločenstvo je okolo oltára, ktorým je Kristus; a to nie preto, aby sme si hľadeli do tváre, ale aby sme hľadeli na Krista, my všetci navôkol neho, lebo Kristus je v centre spoločenstva, nie kdesi d'aleko.

Incenzovanie

Incenzovanie je symbolom slávnosti. Kadidlo sa v liturgii začalo používať po skončení prenasledovania kresťanov. Má symbolizovať naše modlitby, ktoré stúpajú k Bohu: „...moja modlitba sa vznáša k tebe ako kadidlo“ (Ž 141). Jeho vôňa má pozdvihnúť srdce veriaceho k Bohu.

Tak ako kadidlo, aj my máme horieť pre Krista. Naše srdcia majú byť ako uhličky, ktoré horia láskou ku Kristovi a spalujú sa. A keď pridáme tymian našej modlitby, všetky naše prosby a vďaky stúpajú do nebies. V Písme sa píše: „*Prišiel aj iný anjel a zastal pred oltárom so zlatou kadidelnicou. Dostal veľa kadidla, aby ho pridal k modlitbám všetkých svätých na zlatý oltár, čo je pred trónom. A dym kadidla s modlitbami svätých vystúpil z ruky anjela pred Boha.*“ (Zjv 8,3-4)

No vystupovanie dymu značí aj vystupovanie duše k Bohu. Je to zmysel nášho života a zameranie nášho srdca. Človek je fyzicky zviazaný so zemou, ale príde čas, keď sa oddelí a vystúpi. Preto vždy, keď používame kadidlo, robíme si také malé spytovanie svedomia: „Horím pre Krista? Ako sa modlím? Idú moje modlitby k Bohu? Alebo je moje srdce upriamené na niečo iné? Voniám Kristovou láskou a milosrdenstvom?“

Prežehnanie

Kňaz sa potom prežehná: „V mene Otca i Syna i Duchu Svätého.“ Zároveň sa inštinktívne prežehnajú všetci. Robíme to už dlhé roky, tak si to často ani neuvedomujeme. Ale aj to, ako máme otvorenú ruku pri prežehnaní, niečo znamená. Máme otvorenú dlaň, čo znamená požehnanie, takže tým požehnávame sami seba. Na východe majú spojené tri prsty, čo znamená Najsvätejšiu Trojicu, a dva prsty sú symbolom Ježišovho božstva a človečenstva. Všetko čosi znamená. Pri prežehnávaní sa si pripomínáme minimálne tri veci:

1. Boh je Trojica

Takže prežehnanie nám hneď na začiatku pripomína tento základný článok našej viery.

2. Naša hodnota

Keď sa prežehnávame, ukazujeme našu hodnotu. Akú máš hodnotu? Pre Boha je to hodnota Jeho života a Jeho smrti. A vždy, keď sa prežehnávame, dávame na seba túto hodnotu.

3. Dôvod života

Často strácame zmysel a dôvod života, no a pri prežehnávaní ho znova objavujeme. Sme tu, aby sme Boha poznali (čelo), aby sme ho milovali (srdce) a slúžili mu (plecia). Aby sme s ním žili naveky teraz a v budúcom živote.

Kríž nám tiež ukazuje, že Boh zostúpil k nám, ľuďom, aby sme ho poznali, aby sme ho milovali (čelo a srdce - zvislá čiara). No nielen to, ale aj aby sme sa milovali navzájom, medzi sebou (prežehnanie z jednej strany na druhú, vodorovná čiara). Lebo ako chceme milovať Boha, ktorého nevidíme, keď nemilujeme blížneho, ktorého vidíme? (Porov. 1 Jn 4,20)

Pripravil: Dominik Kučera, kaplán

(Použitá literatúra: Donghi, A: Gestá a slová; Štrbák, M.: Liturgia Eucharistie; Katechézy pápeža Františka)

Pastoračná štatistika vo Farnosti sv. Bartolomeja, Prievidza - mesto

	rok 2018	rok 2017	rok 2016
Sviatosť krstu	176	127	149
chlapci	87	65	78
dievčatá	89	62	71
- do 1 roka	133	97	115
- od 1 - 7 rokov	20	19	17
- od 7 - 14 rokov	13	10	11
- nad 14 rokov	10	1	5
rodičia cirkevne sobášení	97	53	89
rodičia bez sviatostného manželstva	79	74	59
Prvé sväté prijímanie	123	112	122
chlapci	Fk: 43, Pk: 13	Fk: 50, Pk: 10	Fk: 49, Pk: 12
dievčatá	Fk: 52, Pk: 15	Fk: 47, Pk: 5	Fk: 48, Pk: 13
Sviatosť birmovania	60	62	86
Sviatosť manželstva	46	61	48
Pohreby	165	171	189
muži	72	84	84
ženy	93	87	105
zaopatrených	86	108	118
nezaopatrených	79	63	71

Stručný prehľad hospodárenia (finančných tokov)

Farnosti Prievidza - mesto za rok 2018

PRÍJMY		v EUR
A) Pravidelné príjmy		31 260,22
• Zvonček - pokladničky (+ jasličky)		26 035,22
• Dary (pri omšiach a osobne odovzdané)		5 225,00
B) Ostatné príjmy		55 362,39
• Predaj periodík (Katolícke noviny)		2 682,39
• Predaj Bartolomej		4 685,52
• Prenájom (mesto, SWAN, dividendy z hory)		10 314,29
• Prenájom budovy Hviezdoslavova č. 2		37 680,19
C) Mimoriadne príjmy		36 899,46
• dotácia Mesto Prievidza		3 000,00
• ofery (farské + mariánska)		9 949,46
• predaj objektu charity Bzovík - 4. splátka		10 000,00
• splátky fara Handlová		12 300,00
• predaj projekcie		1 650,00
D) Zbierky určené mimo farnosť (misie...)		16 327,50
E) Charita (jar + jeseň)		1 656,49
VÝDAJE		v EUR
A) Pravidelné výdaje - fara		9 207,18
• Kancelária, údržba budovy, služby...		3 962,00
• Mzda (rehoľná sestra - kancelária)		2 276,60
• Energie (plyn, elektrina, voda)		2 968,58
Pravidelné výdaje - kostoly		16 082,45
• Elektrická energia		6 120,79
• Predmetné zabezpečenie liturgie		1 190,50
• Personálne zabezpečenie liturgie		6 055,00
• Vedľajšie náklady (voda, ochrana, telefóny...)		2 716,16
B) Ostatné výdaje		26 171,05
• Nákup periodík (Katolícke noviny)		1 522,52
• Tlač Bartolomej		6 132,00
• Ostatné (banka, poistné, farský deň...)		1 529,97
• Nová projekcia (Samsung)		3 100,00
• Hviezdoslavova 2 (energie, mzdy, daň...)		13 886,56
C) Mimoriadne výdavky		13 184,00
• Náklady na Mariánsku púť		2 710,00
• Prieskumy a práce na Mariánskom kostole		8 674,00
• Reštaurovanie sôch		1 800,00
D) Odvedené zbierky (mládež, seminár, misie....)		16 327,50
E) Charita (jar + jeseň)		1 656,49
Rozdiel príjmy - výdavky:		+ 58 877,39
Stav:		
pokladňa:	732,98	Viazanosť:
účet:	31 475,35	charitatívne účely:
cenné papiere:	50 000,00	Mariánsky kostol:
zostatok pôžičky Handl.: 37 700,00		Fond údržby Hviezdoslavova:
		40 000,00
		7 312,00
		30 000,00

Stručný prehľad hospodárenia (finančných tokov)

piaristického Kostola Najsvätejšej Trojice a Nanebovzatia Panny Márie za rok 2018

PRÍJMY		v EUR
A) Pravidelné príjmy		14 341,24
• Zvonček - pokladničky (+ jasličky)		12 261,24
• Dary		2 080,00
B) Ostatné príjmy		869,40
• Predaj periodík (Katolícke noviny + časopisy)		869,40
C) Mimoriadne príjmy		18 192,73
• ofery		14 192,73
• dotácia mesto Prievdza		4 000,00
D) Zbierky určené mimo farnosť (misie...)		8 501,17
E) Charita (jar + jeseň)		2 137,12
VÝDAJE		v EUR
A) Pravidelné výdaje - kostol		16 897,80
• Elektrická energia		4 761,38
• Predmetné zabezpečenie liturgie		5 866,42
• Personálne zabezpečenie liturgie		6 270,00
B) Ostatné výdaje		3 555,11
• Nákup periodík (Katolícke noviny + časopisy)		869,40
• Ostatné (poplatky, poistné, zabezpečenie)		2 685,71
C) Mimoriadne výdaje (rekonštrukcie a reštaurovanie)		6 200,00
D) Odvedené zbierky (mládež, seminár, misie....)		8 501,17
E) Charita (jar + jeseň)		2 137,12
Rozdiel príjmy - výdavky: + 6 749,85		Stav: pokladňa účet 2 267,63 54 205,03

Oznámenie dňa Veľkej noci

Milí bratia a sestry,

Pánova sláva sa nám zjavila a vždy sa bude zjavovať medzi nami, až kým on sám nepríde. V rytmoch a striedaní času si pripomínáme a prežívame tajomstvá spásy.

Centrom celého liturgického roka je posvätné Trojdné ukrižovaného, pochovaného a vzkrieseného Pána, ktoré vrcholí v nedeľu na Veľkú noc - v tomto roku 21. apríla. V každú nedeľu, ktorá je Veľkou nocou týždňa, svätá Cirkev spriemňuje túto veľkú udalosť spásy, v ktorej Kristus premohol hriech a smrť.

Z Veľkej noci pramenia všetky sväté dni:

začiatok Pôstneho obdobia - Popolcová streda 6. marca, Nanebovstúpenie Pána 30. mája, Zoslanie Ducha Svätého 9. júna, Prvá adventná nedeľa 1. decembra.

Aj na sviatky svätej Božej Matky, apoštolov a svätých i pri Spomienke na všetkých verných zosnulých Cirkvi putujúca na zemi ohlasuje Veľkú noc svojho Pána. Kristovi, ktorý bol, ktorý je a ktorý príde, Pánovi času a dejín neprestajná chvála na veky vekov. Amen.

Direktórium 2019, Vydavateľstvo SSV

Zároveň oznamujeme, že Necpalské hody sa budú konať ako zvyčajne na slávnosť Nedele Dobrého Pastiera, tento rok 12. mája. V tento deň bude i prvé sväté prijímanie na Zapotôčkoch. U piaristov bude týždeň predtým, 5. mája, a v meste týždeň po tom, 19. mája. Sviatosť birmovania bude v našom meste udelená 26. mája. Prievdzská púť na Mariánskom vršku je naplánovaná na 17. a 18. augusta.

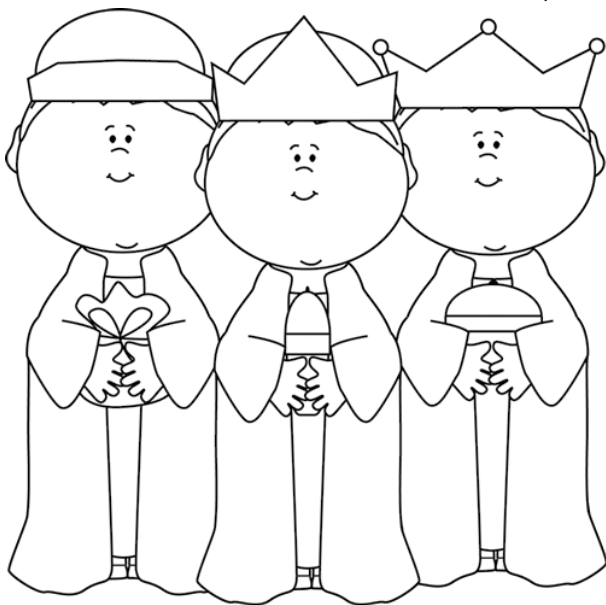
Milé deti!

Vianoce sú za nami a Nový rok 2019 pred nami! Prajeme vám veľa zdravia, sily, do učenia chuti, srdce rodičovo nech sa nezarmúti. Nech Boh zošle požehnania do vášho domu, by ste mohli pomôcť hocikomu. Veľa lásky, radosti a žiadne starosti.

Prvé číslo nášho farského časopisu hovorí hlavne o **vytrvalosti**. Je to dôležitá cnosť, ktorú nájdeme u každého svätého. Ved' keby svätí neboli vytrvalí, ťažko by vystúpali „schody do neba“.

Aj my túžime byť svätí, a preto sa tejto cnosti musíme už teraz učiť. Pripravili sme si pre vás **tri schodíky**, ktoré vám pomôžu na ceste k cieľu. Ak ich zvládnete, nielen že budete bližšie k nebu, ale aj na **detskej svätej omši 27. januára 2019 získate odmenu!** Získa ju každý, kto si v tento deň prinesie so sebou do kostola **podpísaný Bartolomej** so splnenými úlohami – teda vyfarbenými **schodíkmi vytrvalosti**. (Platí to pre všetky tri prievidzské kostoly – farský, piaristický i na Zapotôčkoch.)

A aj traja králi boli vytrvalí, inak by nenašli novonarodeného Ježiška. Pekne ich vyfarbi!

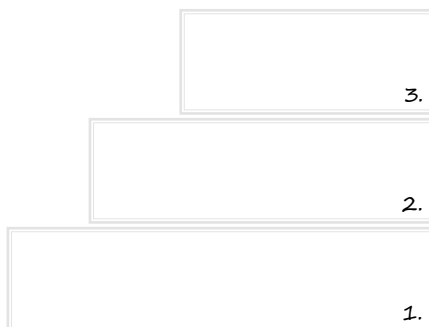
Schodíky vytrvalosti

ZELENÁ FARBA – urobiť dobrý skutok

TÝŽDEŇ: 21.1 – 27.1. 2019

ČERVENÁ FARBA – pomodliť sa modlitbu navyše – TÝŽDEŇ: 14.1 – 20.1. 2019

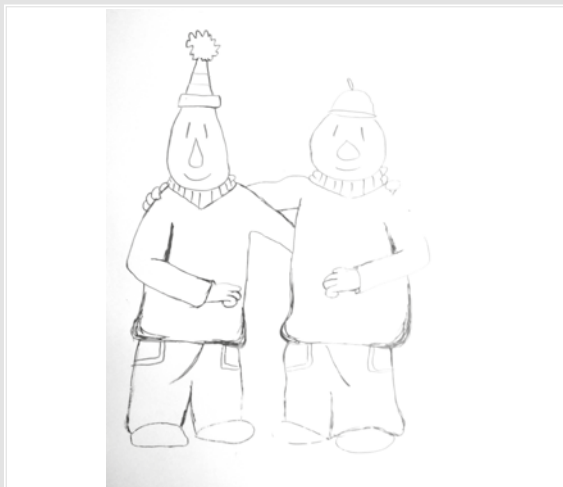
ŽLTÁ FARBA – účasť na svätej omši v týždni – TÝŽDEŇ: 7.1 – 13.1. 2019

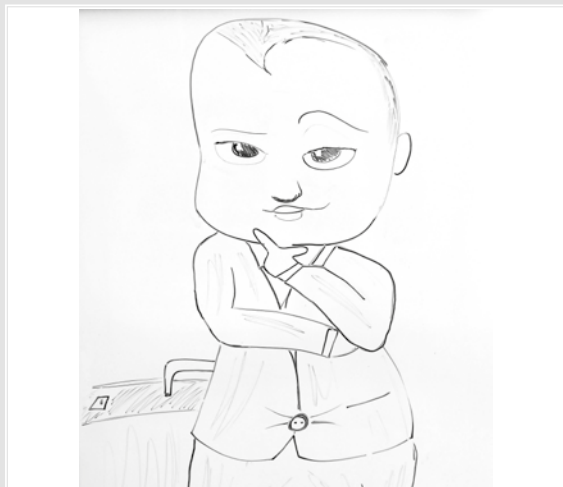
Veríme, že ste šikovníci a už teraz sa tešíme na vaše farebné schodíky v vyfarbených troch kráľov! ☺.

Rubriku
pre deti
pripravila
Eva
Trepáčová

Maľovanky z kázní

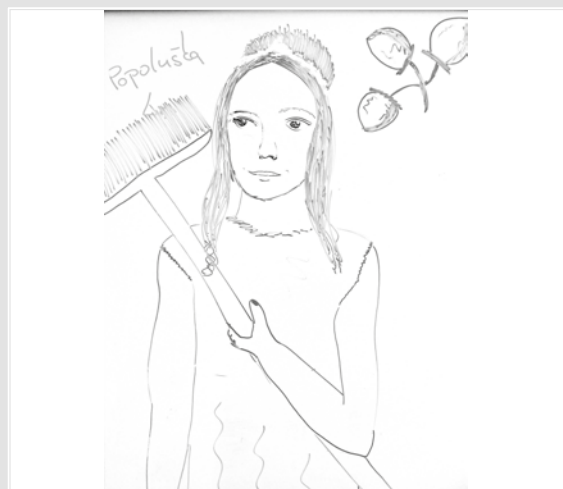
Pat a Mat - Všetci poznáme dvoch kamarátov, ktorí sa stále pokúšali niečo majstrovať, ale veľakrát im veci popadali a nepodarili sa. Ale to najdôležitejšie nikdy nepokazili - svoje priateľstvo. Nevadí, ak sa nám niekedy nedarí a niečo pokazíme, lebo najdôležitejšie je mať dobré priateľstvá - s Bohom.

Baby šéf - Nikto hneď od narodenia nevie všetko. Ani Ježiš nevedel hneď všetko. Deti sa pomaly musia učiť od starších ľudí, napríklad učiteľov a rodičov, ale hlavne od Boha. Pre Pána Boha budeme aj tak navždy deti. A byť Božím dieťaťom je predsa super, lebo on sa o nás stará ako dobrý Otec.

Tatko Šmolko - Keď mali Šmolkovia nejaký problém, vždy sa chodili poradiť s Tatkom Šmolkom, ktorý bol z nich najmúdrejší a vždy im dal dobrú radu. My máme pri sebe múdrych rodičov, ale aj Pána Boha, ktorého sa môžeme hocikedy spýtať: „Čo mám robiť?“ A on nás bude učiť, ako byť dobrými ľuďmi.

Popoluška - Popoluška sa troška podobá na Pannu Máriu. Tiež bola poslušná, skromná a srdečná. My si máme brať príklad z orieškov, ktoré nám môžu povedať, že dôležité vlastnosti, ktoré máme získať, sú priateľnosť, pomoc druhým a poslušnosť. Číže tri P, na ktorých máme pracovať, aby sme sa priblížili k Bohu.

Kaplán Dominik a diakon Juraj

Vytrval vo svojom povolani

Svätý Mutien-Marie Wiaux

Na prvý pohľad nebol ničím výnimočný. Hodinu čo hodinu, deň čo deň vykonával svoju prácu ako učiteľ kreslenia a spevu. Jeho schopnosti boli iba priemerné a okrem toho bol neustále chorý. Napriek tomu ho dnes uctieваме ako svätého.

Louis-Joseph Wiaux sa narodil 20. marca 1841 v dedinke Mellet (dnes je súčasťou mesta Len Bons Villers) vo francúzsky hovoriacej časti Belgicka ako tretí zo šiestich detí. Jeho otec bol kováč a matka prevádzkovala malú kaviareň. Rodina budúceho rehoľníka bola veľmi zbožná - svoj deň vždy končila spoločnou modlitbou ruženca.

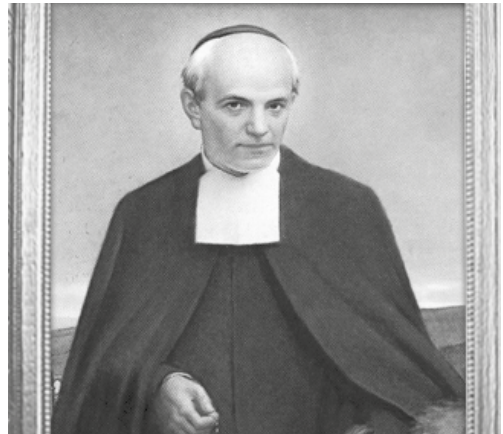
Školskí bratia

Louis-Joseph bol zbožným a poslušným chlapcom. Po vychodení základnej školy pracoval ako učeň u otca. Veľmi skoro však zistil, že na túto prácu sa nehodí ani fyzicky, ani svojou povahou. Dozrievalo v ňom rozhodnutie nasledovať svojho brata vo vstupe do Spoločnosti Ježišovej (jezuiti). Miestny kňaz ho však nasmeroval skôr k školským bratom, ku ktorým sa v roku 1856 aj reálne pridral. Dostal pritom rehoľné meno Mutien-Marie.

Už v noviciáte sa Mutien-Marie veľmi striktné držal pravidiel rehoľného života. Napriek tomu ho jeho spolubratia mali veľmi radi, pretože v sebe ukrýval nezameniteľný zmysel pre humor. Učiť začal na základnej škole v Chimay, potom v Bruseli a napokon v internátnej škole v meste Namur, kde zostal až do svojej smrti.

Vytrvalosť i napriek neúspechom

Mutien-Marie spočiatku nedokázal skĺbiť vyučovanie so svojím duchovným životom. Všetko sa mu zdalo byť príliš ťažké a študenti rušiví. Ako učiteľ podával také slabé výkony, že jeho nadriadení uvažovali - pre zachovanie dobrého mena rádu - o jeho vylúčení z rehole. On však vo svojej snahe vytrval a po čase si získal rešpekt nielen svojou trpezlivosťou a zbožnosťou, ale aj neustálou ochotou pomôcť každému, kto to potreboval.

Kedy mohol, vtedy sa modlil. Často kľáčal pred svätostánkom a mal veľkú úctu i k Božej Matke. Hoci mal zdravotné ťažkosti, trpel ich v tichosti, nikdy sa nestiažoval. Bol verný poslušnosti i v tých najmenších veciach a prísne dodržiaval rehoľné predpisy. Zomrel 30. januára 1917 v Malonne v povesti svätosti. Blahorečený bol v roku 1977 a svätorečený v roku 1989.

Pri jeho kanonizácii Svätý Otec Ján Pavol II. povedal: „U tohto svätca môžeme obdivovať jeho prirodzenú jednoduchosť, ktorá dovoľuje na zvyčajných cestách poslušnosti, čistoty a chudoby kráčať k svätosti. Formoval svoj život spôsobom, ktorý z neho urobil brata, čo sa neustále modlí. Bol malým človekom a jeho úlohy boli skromné. My v ňom však vidíme jedného z tých malých, ktorých Pán miluje a ktorým dá prvé miesta vo svojom kráľovstve.“

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: : Ž. Podtejski: *Sol' zeme a svetlo sveta* 3; www.en.wikipedia.org
Foto: www.lasalle.org

Kráčať deň za dňom

Svedectvo

Pred časom som sa obzrela späť a uvedomila som si, že rok 2018 bol pre mňa plný zmien. Dokončila som štúdium na vysokej škole, presťahovala som sa po piatich rokoch späť domov a začala som pracovať.

Myslela som si, že môj život po štúdiu bude vyzerat' úplne inak. Bola som sklamaná, že sa veci nedejú podľa mojich predstáv. Zrazu som začala mať pocit, že predou mnou už nič nie je a nič na mňa nečaká. Myslela som si, že nikam nesmerujem, a tým, že som sa vrátila späť do Prievidze, zahodila som všetky možnosti na zmenu mojej situácie.

Bol to boj

Popri práci na počítači som natrafila na jednu fotografiu spred roka. Odfotila som sa v univerzitnej študovni, keď som začínala písať svoju diplomovú prácu. Uvedomila som si, ako som na tom bola pred rokom.

Práca na diplomovke bola pre mňa boj. Nevedela som si predstaviť ako ju zvládnem dopísať a dokončiť celé štúdium. Moja školička mi prácu v procese niekoľkokrát vrátila, tvrdila mi, že ju nestihnem dokončiť tak, aby bola kvalitná a ona ma so zlou prácou nepripustí k štátnym skúškam, aby si nepokazila svoje dobré meno. Z mnohých konzultácií som odchádzala s plačom, myslela som si, že si štúdium radšej o rok predĺžim, ako s ňou znova bojovať.

Vedela som však, že tým, čo milujú Boha všetko slúži na dobré. Tak som to znova a znova odovzdávala do Otcových dobrých rúk, nevediac, ako to skončí. A o pár mesiacov neskôr sa to skončilo tak, že som prácu obhájila s odporúčaním rozšíriť svoj výskum a publikovať ho. Získala som Cenu dekana

za prínosnú, kvalitne spracovanú a originálnu záverečnú prácu.

Boh neopúšťa

Táto situácia mi pripomenula, že Pán ma nikdy nezanechá a neopustí. Pred rokom som stála pred horou, ktorú som nevedela zdolať, a On ma cez ňu s ľahkosťou preniesol a môj strach premenil na svoje víťazstvo a veľkú radosť.

Je mi to svedectvom toho, ako veľmi sa môžu veci za rok zmeniť. A tiež toho, že význam ťažkostí pochopíme možno až na konci. Niekedy iba musíme kráčať deň za dňom ďalej s pohľadom upretým Naňho. Dôverovať, že stále drží náš život vo svojich rukách.

A tak si hovorím, že aj keď dnes neviem, kam ďalej vedie moja cesta, o rok sa možno budem čudovať, na aké miesto ma Pán doviedol a tešiť sa z diela, ktoré koná.

Julka

Spomienka

Dňa 30. januára 2019 uplynie rok, čo nás navždy opustila naša mama **Paulína Mária Huliaková** z Prievidze - Necpál. Odpočinutie večné daj jej, ó, Pane.

O tichú modlitbu so spomienkou prosí smútiaca rodina.

Farská kronika od 24. novembra do 31. decembra 2018

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Jasmína Balážová
Sofia Mišíková
René Kotlár
Lenka Kotianová
Ema Hancková
Dominik Flimel
Filip Hanus
Victor Škorvaga
Olivia Löbbová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Albína Bognárová, 87 r.
Mária Gundová, 67 r.
Pavel Sedlák, 60 r.
Matilda Cibulková, 81 r.
Mária Rybanská, 78 r.
Mária Prokajová, 86 r.
Ladislav Gaži, 77 r.
Jozef Hruška, 85 r.
Milan Martinec, 63 r.
Milan Tomko, 56 r.
Margaréta Škottová, 92 r.
Natália Stopková, 74 r.

Páperové daždenie

Zimné ráno celé biele
- mäkkotiché
Iba vrabce hádajú sa
nevnímajú vzácnu chvíľu
Vyšla som bosá na chodník
s krídlami miesto rúk...
Dávne dieťa - bez viny
Zasypané až po komín
páperovým daždením

Veronika Hoffmannová

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Dominik
Kučera, Juraj Kiss, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Pytlová, Mária
Suríková, Romana Václavíková

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Alojz Vlčko
str. 2 - Martin Štecher, Peter Pikulík,
Dominik Kučera
str. 3, 30 - Silvia Kobelová
str. 31 - Beáta Voskárová, Štefan Kollár
str. 32 - Pavel Melicherčík

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov. Rukopisy nevraciam.

**Polnočná svätá omša 24. decembra 2018 a Narodenie Pána 25. decembra 2018
v Kostole Najsvätejšej Trojice v Prievidzi**

Svätá omša za mesto Prievidza a požehnanie mestského úradu (6. január 2019)

